

üşütmüştü. Bundan dolayı evine dönerek yatağa düşmüştü. Üç gün ateşler içinde kalan Büyük Din âlimi Hâdimî dördüncü günü Cenab-ı Hakk'ın rahmetine kavuşmuştu.

Büyük Hâdimî'nin cenazesi tilmizlerinin ve Hadim halkının göz yaşları arasında Hâdim kabristanındaki medfenine konmuştu.

Mezar taşında arapça olarak:

Hüvel Hallakul bâki
Cami'ül mecami f'il-usul-i diniyye
Şârih-ül tarikat-ül Muhammediye
Kutb-ül Ârifin
Gavsü'l Vâsilin
Ebu Said Muhammed-ül Hâdimî
Ruhuna fatiha...
— Tevellüdü 1113, tarih-i vefatı 1176.

Şerh-ul Tarikat-i-l Muhammediyye (Berika) adını taşıyan eserinden başka diğer tesbit edilebilen eserleri şunlardır:

- 1 — Metn-i mecâmiu'l-hakayık fi ilm-il-usûl
- 2 — Haşiye-i Dürer
- 3 — Şerh alel-kaside-t-il mudarriye
- 4 — Haşiye alâ tefsir-i suret'ü-m-Nebe-i-lil-Beyzâvî
- 5 — Risaletü fi hakkı's-tesbih vel-Tahmid
- 6 — Tefsirü kavliki ü Tealâ kul-illâhümme mâlik-el-mülk
- 7 — Tefsir ü kavlihi Tealâ «İnne ba'dazanni ismün»
- 8 — Risale fi sülûk-in-Nakşibendiyye
- 9 — Risale-t-ün nesayih vel-vesâyâ-l mubareke (2)
- 10 — Risale-t-ül-Huşû'i fisalât
- 11 — Şerhu Eyyühel-veled
- 12 — Arais-ün-nefâyis, fi ilm-il-mantık
- 13 — Arâis-ül enzâr çe nefais-ül-ebkâr
- 14 — Risale' fi mahiyet-ilulâma
- 15 — Keşf-ül-hader an hall-il heder
- 16 — Risale fîl-hadis-i da'dal
- 17 — Risalet-ül-Misvak
- 18 — Risalet-ül-kahve
- 19 — Risaletü'd-Duhân
- 20 — Tefsiru suret-ül-ihlâs
- 21 — Risale fi hakk-il- istihlâf
- 22 — Şerh-u besmele. (3)

Mâmidî soyundan bugüne kadar pek çok din âlimleri yetişmiş ve memleket çapında nam ve şöhret yapmışlardır. Bu soydan gelen en meşhur din âlimlerinden biri Mâmidî Hazretlerinin oğlu Müderris H. Abdullah Hâdimî olup 1192 hicrî yılında vefat etmiştir. Şerh-u mecami-ul Hakaik, Şerh-u dibacetün nefayic, Kasidet-ül Hemziyye, Haşiye alâ serh-ı besmele gibi eserleri ve bazı surelerin tefsirleri vardır.

1213 hicrî tarihinde Mekke'de vefat eden oğlu Said Hâdimî'nin de Haşiye alâ tefsir-il fathiat-i lil Beyzâvî, serh-ul Buhari, serh-u kaside-i bür'e, Haşiyet-u alel hayali, serh-u şemail-i şerife gibi eserlerir mevcuttur.

1160 tarihinde vefat eden birader-i âlileri bulunan Konya ve gerek
(Devamı 48. sahifede)

Sorunuz söyleyelim

SUALLER ve CEVAPLAR

Ramazan
ARSLANBABA

ODRUM'dan sayın S. MAHZUMİ diyor ki;

«İslâm'a, dolayısıyla memleket ve milletimize hizmeti olan İslâm Medeniyeti'nin hizmetine aralıksız nice yıllar devamını diler Cenâb-ı Hakkın bazarılar ihsan etmesini niyaz ederim. Aşağıdaki (18) sorunun cevaplarını vermenizi istirham ederim.»

Muhterem kardeşimizin sorularının hepsinin cevaplarını bu sütunda yazamayacağımız için özür beyan eder, bizi anlamalarını ve bağışlamalarını dileriz. Bunun dört sebebi var:

1 — Bu sorulardan bazılarında mevcut şartlar müvâcehesinde esasen yayın yoluyla cevap veremeyiz. Zira sorulan kendileri ve soran biz olsak ve soruların doğru karşılıklarını bilseler kendileri de başka türlü davranamazlardı. Bu gruba giren sorularını, çevrelerinde ilim ve imanına güvendikleri, ah-lâkî fazilet ve fikrî salâbetine inandıkları her hangi bir İslâm âliminden sormalarını tavsiye ederiz.

2 — Sorularınızdan bazıları (etek traşında traş edilecek mahallin hududu sorusu gibi) teferruâtta sorular olup, dinde gıluv (haddi aşarak teferruâta gereksiz dalış ile işi güçleştirmek ve yolu daraltmak) sayılan çeşitten sorular oldukları için cevap veremeyeceğiz.

Ağacın kökünde zaaf varsa, yapraklarının ilâçlanması, binanın temelinde çözüme ve dökülme varsa odalarının süslenmesi, az önemliyi çok önemliye tercih etmek olduğu açıktır. Dinin inanç, amel ve ahlâk mes'elelerini araştırıp öğrenirken ve öğretip tatbik ederken de bu hususu unutmamak gerekir.

3 — Çok şahsî ve yüz yüze konuşularak cevaplanması ancak mümkün ve gerekli olan sorular da, umûmun faydalanma-

sına öncelik veren bir sûtünde cevaplandırılmazlar ve cevaplandırılmamalıdır.

4 — Mîrasla ilgili sorularınızı ise ilçeniz Müftüsüne sormanız daha uygundur. Çünkü müftülerimizin varlık dereceleri birinci derecede budur.

Bu prensiplerin ışığı altında cevaplama-yı bütün okuyucularımızın istifadelerini de dikkate alarak uygun ve gerekli bulduğumuz sorularınızın cevaplarını veriyoruz:

1 — Ribâ (faiz-tefecilik) nın haramlığı kat'idir, her çeşit faizden kaçınmak farzdır. Helâl kazanmanın yolları açıktır. Bu esas'a candan bir îman ve bağlanışla sarımalı, helâl kazanmak uğruna, hayat boyu ciddî bir mücadele ve çileye hazır olmalıyız. O zaman rizk, rahmet ve bereket kapıları bizim için açılacak ve sıkıntılar bolluk ve mutluluğa dönüşecektir. Mes'ele tam inanmak ve kendi kendimize taviz vermeden ciddiyetle azm ve sebat göstermektir.

Fâizden veyâ başka bir haramdan yararlanabilmek için konulan zaruret şartı'nın ölçüsü; hayâtîliktir. Yâni' ancak o faydalanma ile yaşayabilmek durumunda olmak. O zaman hayatı devam ettirebilmeye yetecek ölçüde —o zaruret geçinceye kadar— haramdan yararlanmak muvakkatan câiz olur.

2 — Bilgi yarışması gibi ilmi ve hayri teşvik gayesi ile düzenlenen yarışmalarda bilenlerle mükâfât verilmesi ve bu mükâfatın alınması câiz ve helâldir.

3 — Tırnak kesmenin ve traş olmanın bir özel usulü yoktur, bu temizlikleri yapmak —ne ile ve nasıl olursa olsun— vardır, sünnettir. Ancak kesilen tırnak parçalarının göz önüne bırakılmayıp gömülmesi âdâbdandır.

Efendimiz (S.A.V.) «On şey fıtrat sünnetlerindedir. (Yani, İslâm fıtratı üzerinde olmanın belirtisi ve bu fıtratta kalmanın nişanıdır. Bütün Peygamberlerin ortak yolu ve islâmîliğinde şiarlarından) buyurmuşlardır. 1 — Sünnet olmak. 2 — Koltuk altlarını temizlemek. (traş ederek yahut yolarak) 3 — Eteğini traş etmek. 4 — Tırnaklarını kesmek. 5 — Sakal bırakmak. 6 — Bynklarını kısaltmak (dudak kırmızılığı görünecek şekilde) 7 — Saçlarındaki akları yolmamak. Çünkü onlar, mü'minin nurudur. 8 — Misvâk kullanmak. 9 — Kına yakınmak. 10 — Güzel koku sürünmek.» buyurmuşlardır.

4 — Zina haram olduğu gibi bu utanç verici cürmü, nikâh düşmez yakınlarından biri ile işlemek insanlığını yitirmemiş herkesin düşünmekten bile uzak olduğu, hicap duyacağı ve titreyeceği bir düşüş ve alçalıştır. Bu cürmü işleyenlere dünya ve âhirette muhakkak en ağır cezalar verilecektir. Dünyada ceza belli ise de âhiretteki azâbın mâhiyeti ve şiddet ölçüsü idrâk ve havsalamızın dışındadır. Zira oradaki ateş önce ef'ideyi yâni gönülleri ve ümidleri yakacaktır.

5 — Evet ehl-i kitâb'dan olan İsevî veya Müsevî bir kadınla bir müslüman erkeğin evlenmesi câizdir. Fakat, evlenilecek kadının mukaddesâtını tanır ve korur olması, gönül güzelliği, yüksek ahlâk ve karakter sâhibi bulunması, Yaradan'ına kulluk şerefinden mahrum olmaması lâzımdır. Binaen'aleyh, evlenmek için müslüman zevce seçmek daha kâr-ı akıldır. Şimdiki halde doğru yolda olan bir kadınla evlenmeye, geçmişinde işleyip tevbe ettiği günahı mani değildir.

Efendimiz (S.A.V.) «Kadın dört şeyden dolayı seçilir, alınır; malı, soyu, güzelliği ve dindarlığı. Sen dindar olmanı seç, vevleki elin toprakta bile kalsa.» buyurmuşlardır. Mal fânî, güzellik geçicidir, soy ise kurtarıcı değildir. Bâki kalan mukaddesâtıdır. Başka bir Hadîste de Resûlullah: «Kadınlarla yalnız dış güzelliklerinden dolayı evlenmeyin, belki bu güzellik onları alçaltır. (Hz. Yusuf (a. m.)'ın zindanlık oluşu cemâli yüzündendir) Zenginliklerinden dolayı da evlenmeyin, bu da onları azdırabilir. Kadınlarla dindarlıkları (inançlıkları ve yüksek hâl ve amelleri) hurmetine evlenin. Kulağı delik (kesik) kara fakat dindar bir köle kadın (güzel ve zengin olup dindar olmayandan) efdaldır.» buyurmaktadır.

Evlenmelerde bu son derece önemli ve yüksek ölçüyü rehber edinmelidir. Aksi halde iki cihan mutluluğunu yitirir, pes'simist (bedbin) yaşamaya ve günahkâr göçmeye mahkûm oluruz.

6 — En büyük günah olan şirk ve küfür dışında her türlü günah için yapılacak tevbenin kabul edilmesi câizdir ve umulur. Tevbeyi kabul Rabb'in dilemesine kaldığından, bir günahdan tevbe edince artık o günah yok oldu denemez. Kabul olunması için gerekli şartları taşımayan ve yalnız sözde kalıp kavurucu bir

nedâmet idraki ile gönülden taşmayan söz tekrarlamalarına tevbe denemez.

Tevbede şu şartlar aranır: 1 — Tam pişmanlık. 2 — Terkettiği farzları ödemek. 3 — Kul haklarını ödemek. 4 — Hasımları ile barışıp helallaşmak. 5 — Tévbe ettiği günaha dönmeye kesin azm. 6 — İsyanın nefse hoş gelişi gibi tâatin halâvetini de tadar duruma gelmek.

Tevbe kelimesi, dönüş anlamındadır. Günahdan dönmeyenin bağışlanmayı lâf ile istemesi tevbe değildir. Nitekim Hz. Ali (r.a.) «Tevbede dil çabukluğu yalancılık şîârıdır.» buyurmuşlardır.

Şirk'in bağışlanmamasına karşılık içtenlikle tevbe edilen diğer bütün günahların bağışlanabileceği Kur'an-ı Hakîm'de şöyle beyan buyrulur: «Şüphesiz ki Allah, kendisine eş tanılması (nin günahını) yarlıgamaz. Ondan başkasını, dileyeceği kimse için yarlıgar.» (En-Nisâ, 116)

Tevbe, her günah için, herkese ve her zaman vâcip bir gürevidir. Onu yapmamak da mes'uliyettir. Efendimiz, «İsrâr ile (tevbe etmemekle) küçük günah yoktur. (Yani büyük günah olur)» buyurmuşlardır.

Ciddî olarak dönülen (tevbe edilen) günahların bağışlanması üzerinde çok ümidbahş âyetler vardır. Bir iki örnek: «Fakat yaptığı o haksız hareketinden sonra tevbe eder (döner) kendisini düzeltirse şüphesiz ki Allah onun tevbesini kabul eder. Çünkü Allah çok yarlıgandır, çok esirgeyicidir.» (El-Mâide 38), «Rabbimizden mağfiret dileyin. Sonra ona tevbe ile dönün. Çünkü Rabb'in çok esirgeyicidir, (mü'minleri) çok severdir.» (Hûd, 90) «O, kullarının tevbesini kabul eden, kötü hareketlerini (tevbe ile) bağışlayan, ne işlerseniz bilendir.» (Eş-Şûrâ, 25) ve «Habîbim kullarıma haber(i) ver ki: Hakikaten ben (evet) ben çok yarlıgandır, kemâliyle esirgeyiciyim.» (El-Hicr, 49).

Selâm ve sevgiler sunar, irtibatımızın devamını dilerim.

Deutschland - Repelen'den sayın Hamdi ŞAHİN diyor ki:

«Burada bol bira içiliyor ve domuz eti yeniyor. Türkiyemizden geldiği halde bazıları da Almanlar gibi davranıyor ve mazeretler uydurarak helâl olabileceğini söylüyorlar. Domuz eti ve bira helâl olabilir mi?»

Dışı gibi kalp ve kafası da kara olan

papazvârî bir zihniyetle biranın ve domuz etinin savunulması, insanlık için ciddî bir utanç vesilesi ve insanlığın en olgun ve yüksek mertebesi olan İslâmîlik için yani bu kafa ile müslümanlık iddiasını sürdürenler için ise gerçekten korkunç bir düşüş ve alçalıştır.

Bir maddenin içindeki sekr (sarhoşluk) verici hassa (özellik) % 2 olursa o madde alkol hükmünü alır ve haram olur. Birada %2-8 nisbetinde alkol vardır ve bira da haramdır.

Ayran, şerbet ve çay ile yoğrulmuş Anadolu evlâdının, batıyı iç yaraları ve manevi sefaleti ile tanımadığı için, beyin sarhoşlğundan da beter bir idrak ve ruh sersemliğine uğrayıp, batının dış tantana ve şaşaaasına aldanarak kendi bal şerbetini unutup, hristiyan'ın birasını savunur duruma düşmesi çok acıdır.

Peygamberimiz «Çoğu sarhoşluk veren her şeyin azı da haramdır.» buyurmuşlardır.

Domuz etine gelince: İslâm Milletinin saâdet düsturu ve hayat kanunu olan ulu Kitabımız, Kur'an-ı Kerim'in Bakara sûresinin 173. âyetinde varlığın Yaradan'ı olan Rab-bimiz ma'sum peygamberine şöyle dedirtiyor: «O, size ölüyü (murdar hayvanı), kanı domu zetini, bir de Allah'dan başkası için kesilene kat'iyyen haram kıldı.»

Leş ve pislik yiyen, trişin ve sistiserk parazitleri gibi tehlikeli parazitler taşıyan ve huy yönünden ırzını kıskanıp koruma duygusundan yoksun bulunan domuzun etinin yenmesini istemek, yalnız iman yokluğu değil aynı zamanda derin bir tabiat kötülüğü, fitrat fesadı ve bozuluşu içinde açık bir delildir.

Millî onuru ve İslâmî gururu olan dürüst tip otoriteleri domuz etinin insanın hem maddî bünyesi, hem de seciyesi üzerinde zararlı etkiler yaptığını kabul etmektedirler. Trişin paraziti domuzdan başka fare, kedi, tilki ve ayıda da vardır ve bu hayvanların eti de haramdır.

Domuz etindeki bu parazitlerden doğan ve trişinoz denilen hastalık, domuz eti yenen Fransa, İtalya, Almanya ve İngiltere'de çok görülmesine karşılık domuz eti yemeyen İslâm dünyasında yok denecek kadar azdır.

Trişin parazitinin, girdiği ve dölleni

kapsullendiği bir bünyede 24 yıl yaşadığını unutmamalıdır.

İlim, domuz etinin bu zararlarını bugün biliyor, yarın daha çok bilecek. Kitabımız Kur'anımız ise bunu 14 asır önce bildirmişti. İlâhî Kaynağın hayr, feyz ve fazilet dolu buyrukları yerine, hıristiyanın isyanına meyledenlere acır ve hidayet dileriz. Milletimizin evlâtlarını manevî-millî değerlere tutkun yetiştirmeyen ve onları böylesine boş bira-kanlardır gerçek suçlular.

Fakat ümitvar olunuz, siz *Hamdi ŞAHİN* ve yurt dışında yüreği dini milleti ve yurdu için çarpan bütün Anadolu'nun müslüman evlâtları işçi kardeşlerimiz ki; mübarek mil-letimiz mânâ dolu ezânını çan'a, lezzet ve

ruh dolu koyununu domuza, bal ve nar ser-beti ile ayrıranın şarâba-biraya, iffet ve örtü-sünü perdesizliğe ve nihaye iki cihan mutlu-luğna yol veren Kur'an-ını konsül düzmesi papaz incillerine aslâ fedâ etmeyecektir. Bu yöndeki bütün çabalar boşunadır. Bu büyük milletin geçmişi yüksek bir gelecek için de delildir. Bugün tek tük bozuluşlar geçici bir fırtınanın koparıp devirdiği köksüz, cılız ve kuru ağaçlardır.

Süt'üne, ayrıranına, koyun'una, ezanına ve Kur'anına sâhip öyle bir nesil gelmektedir ki Anadoludan şimdi; güv selviler ve dev çınar-lar misali hiç bir saptırıcı küfür ve isyan fırtınası ırgalayamayacaktır o nesli!...

Selâm ve Sevgiler yollar, haberleşmemi-zin devamını dilerim aziz kardeşimiz.

BÜYÜK HÂMİDİ

(Baş tarafı 44. sahifede)

Hâdim müftülüğünde vazife gören Ahmed-ul Hâdiminin de Risalet-ü fi Hakk-ıl elfaz-ıl mecaziyye, Haşiyet-ü alel mir'at gibi eserleriyle tanın-mış bir zattır.

Emin bin Mehmed Hâdimi'nin de:

1 — Şerh-u menar

2 — Haşiye-i kazı mir

3 — Haşiye-i münteha gibi eserleriyle kendisini tanıtmıştır.

İşte bu sülâleden hayatta bulunanlar vardır. Halen Hâdim kazası Belediye Reisi bulunan sayın Mehmed Hâdimi bu sülâleye mensubtur.

MEHAZLAR :

- 1 — Büyük Hâdimi Hazretlerinin eserleri (Konya Yüksek İslâm Enstitüsü Kütüp-hanesinde mevcuttur.)
- 2 — Osmanlı müellifleri - Bursalı Mehmed Tahir. Birinci cild 1333 İstanbul mat-ba-i âmire.
- 3 — Fihris-mecmuat-Erresail (26 eserden müteşekkildir)
- 4 — 99 maddelik ahkam-ı mecele mehaz tutulan Hâdimi Hazretlerinin Kavaid-i Külliyesi.
- 5 — Cevdet Paşa Tarihi cild 6 sayfa 220 — Hâdimi'nin şahsiyeti hakkında.
- 6 — Sava Paşanın İslâm Hukuku — Diyanet İşleri yayınlarından.
- 7 — Huzur dersleri — ikinci ve üçüncü cildler — sayfa 772-773.
- 8 — Hâdim Belediye Reisi sayın Mehmed Hâdimi'den alınan özel notlar.
- 9 — Ebu Said Mehmed Hâdimi'nin kısa hal tercemesi —Hâdim müftüsü— Ahmed Said Hâdimioğlu.
- 10 — Büyük Hâdimi Hazretleri, M. Önder.

(1) Müftü Ahmet Said Hâdimioğlu.

(2) Sebilurreşad, sayı 211.

(3) On sekiz forma tatbikan muharrer olan bu kıymetli eser, Mısır âlimle-rin Şeyh Aliş tarafından hulasa edilmiştir. Matbudur.